

Sokak Çocuklarında Bağlanma ve Aleksitimi İlişkisi

The Relationship between Attachment and Alexithymia in Street Children

Rukiye Konuk Er^{ID}, Çağla Girgin Büyükbayraktar^{ID}

Öz. Bu araştırmanın amacı sokak çocuklarının bağlanma stilleri ile aleksitimi düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Konya ili merkez ilçelerinde bulunan basit seçkisiz eleman örnekleme yöntemi ile seçilmiş 76 sokak çocuğu oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki çocukların yaşa göre dağılımı 8-9 yaş aralığında olan 16 (%21,1), 10-11 yaş aralığında 33 (%43,4), 12-13 yaş aralığında 27(%35,5) çocuk şeklindedir. Aile yapılarına göre dağılımında ise 32 çocuğun ailesi (% 42,1) çekirdek aile, 27 çocuğun ailesi geniş aile (%35,5) ve 17 çocuğun ailesi ise parçalanmış aile (%22,4) yapısındadır. Veriler Çocuklar için Aleksitimi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Kişisel Bilgi formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS kullanılarak kanonik korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları saplantılı bağlanma arttıkça dışsal yönelimli düşünmenin arttığını ortaya koymaktadır. Ayrıca korkulu ve saplantılı bağlanma arttıkça duyguları tanıma güçlüğüne arttığı elde edilen bulgulardandır. Sonuçlar literatür ışığında tartışılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, aleksitimi, sokak çocukları.

Abstract. The purpose of this research is to investigate the relationship between attachment styles and alexithymia levels in street children. The study population of the research included 76 street children from the central districts of Konya Province. The distribution of the children in the study population by age included 16 children (21,1%) in 8-9 age range, 33 children(43,4%) in 10-11 age range, 27 children(35,5%) in 12-13 age range. In the distribution by family structures, there were 32 children (42,1%) in the nuclear family type, 27 children (35,5%) in the extended family type and 17 children(22,4%) in the fragmented family type. The data were collected by using The Alexithymia Scale for Children, The Relationships Scales Questionnaire and Personal Information Form. In the analyses of the data, canonical correlation analysis was done using SPSS. The findings of the research show that externally oriented thinking increases when preoccupied attachment increases. Besides, findings reveal that difficulty identifying feelings increases if fearful and preoccupied attachment increases. The results were discussed in the light of the literature and several suggestions were made.

Keywords. Attachment, alexithymia, street children.

Rukiye Konuk Er (Sorumlu Yazar)

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
rukiyeKonuk@gmail.com

Çağla Girgin Büyükbayraktar

Necmettin Erbakan Üniversitesi Beyşehir Ali Akkannat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu
cagla.girgin@hotmail.com

Geliş / Received: 24 Nisan/April 2019

Düzeltilme / Revision: 25 Eylül/September 2019

Kabul / Accepted: 8 Ekim/October 2019

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association
Genel Merkez / Central Office

Sokak çocukları kavramının şemsiye sözcük işlevi üstlendiği varsayılırsa bu şemsiye altında çok çeşitli çocuk grupları yer almaktadır. Sokakta çalışan, sokakta yaşayan, suça karışan, dilenen ve başıboş dolaşan çocuklar gibi. Sokak çocukları ve sokakta çalışan çocuklar olarak iki kavramdan söz edilmektedir. UNICEF'in son yıllarda daha detaylı ve genellikle aile yapılarını dikkate alarak yaptığı tasnifte üç gruptan söz edilmektedir. Birinci grup aileleri ile ilişkileri devam eden çocuklar "sokakta çalışan çocuklardır" ve her ne kadar günlerini sokakta çalışarak geçirseler de bu çocuklar, ailelerinin koruması ve denetimi altında olup ailenin geçim sorumluluğunu paylaşmaktadır. İkinci grupta yer alan çocuklar; aileleriyle seyrek olarak ilişki kuran "sokaktaki çocuklardır (sokak çocukları)" ve aile bağları zayıf, aile korumasından ve desteğinden büyük ölçüde yoksundur. Aile kavramı, bu çocuklar için halen anlamlıdır. Gününü sokakta bir şeyler satarak ya da dolaşarak geçiren bu gruptaki çocuklar çoğu zaman geceleri evlerinde dönerler. Son grupta yer alan çocuklar ise aile ilişkileri tamamen kopmuş "sokakların (sokağın) çocuklarıdır." Bugün herhangi bir şekilde sokaklarda bulunan çocukların sayısını tahmin etmek oldukça zordur. Bu çocukların sayısı pek çok faktöre göre (toplumsal olaylara, mevsimlere, iklim gibi) değişiklik göstermektedir. Sokağın acımasızlığı ve çalışma hayatının tehlikeleri ve sorunları ile karşı karşıya kalan sokak çocukları vasıfsız işlerde çalışmaktadırlar. Bu durum sokaktaki çocukların yaşam risklerini arttırmakta, sosyal hayatta ve duygusal hayatta da bir takım problemler yaşamalarına neden olmaktadır. Sokakta çalıştırılmak ve yaşamak çocukları oldukça derinden etkilemektedir öyle ki çocukların çocukluğunu kaybettiği ifade edilmektedir (Acar, 2010; Bilgin, 2015; Güngör, 2009; Konuk-Er, 2014; Öztürk, 2007; Polat, 2009; Şener ve Serdar, 2015; Zeytinoğlu, 1999). Bu nedenle özellikle pek çok problemle baş etmek zorunda kalan, aile yapıları ve ailevi ilişkileri açısından farklılık gösteren bu çocukların normal bireyler arasında da görülen aleksitimik özelliklerin bağlanma ile ilişkisi üzerine odaklanılmıştır.

Duygu her an olmasa da günlük bir olaydır ve duygular, insan zihinsel yaşamının son derece göze çarpan, önemli bir yönüdür. Onlar, yaşamımızın kalitesini belirler. İşyerinde, arkadaşlarımızda, aile üyeleriyle ilişkilerimizde ve en yakın ilişkilerimizde ortaya çıkarlar (Ekman, 2003; Griffiths, 2017; Strongman, 2003). İnsan yaşamında duyguları fark etmek kadar ifade edebilmek de önemlidir. Türkçeye "duygular için söz yokluğu" olarak çevrilen aleksitimi kavramı, duyguları fark etme, tanımlama ve ifade etmede yaşanan güçlük, bedensel duyuların ayırt edilmesinde güçlük, empati duygusundan yoksunluk,

fantezi dünyasında kısıtlılık daha başka bir ifadeyle duygulara karşı dilsiz ve sağır olma şeklinde tanımlanmaktadır (Arcan ve Yüce, 2016; Koçak, 2002; Koçak, Karaboğa ve Baloğlu, 2015; Sifneos, 1975; Şaşıoğlu, Gülol ve Tosun, 2013; Tepeli Temiz, 2018; Yalçın, 2010).

Olumlu bir benlik algısı geliştirmek için duyguları tanıma ve ifade etme ilişkilerin gelişmesi ve sürmesi için de oldukça önem taşımaktadır. Aleksitimi lütreatürde sadece psikiyatrik bir semptom olarak değil aynı zamanda disfonksiyonel ebeveyn stillerine bağlı olarak ortaya çıkan bir kişilik özelliği olarak da ifade edilmektedir. Aleksitimik kişilik yapısının kişilerarası sorunlarda önemli bir risk faktörü olduğu belirtilmektedir. Örneğin, aleksitimik insanlar başkalarının yüzlerindeki duygusal ifadeyi doğru teşhiste sorun yaşarlar. Bu durum kişiler arası ilişkilerde önemli bir faktördür. Yine aleksitimik olan bireylerin olumsuz alışkanlıklar (internet kullanımı, kumar bağımlılığı gibi) edinme üzerinde de etkili olduğunu belirten araştırma bulgularına rastlanılmıştır. Ayrıca aleksitimi yaşam doyumunu da azaltmaktadır (Arcan ve Yüce, 2016; Mattila, Poutanen, Koivisto, Salokangas ve Joukamaa, 2007; Oktay ve Durak-Batgün, 2014; Parker, Wood, Bond ve Shaughnessy, 2005; Pellerone, Formica, Hernandez Lopez, Migliorisi, Granà, 2017; Zarcia ve Besharatb, 2010).

Bağlanma; çocuğun önce anne veya esas (ana) bakıcı ve sonra da diğer aile üyeleri ile geliştirdiği, yakınlık arama, çocuğun duygusal durumuna tepkiler, ikili sakinleştirme ve çocuğun duygusal durumunun anlaşılması ve kabul edilmesini içeren koruyucu bağdır. Bowlby'nin bağlanma kuramı, küçük bir çocuğun annesiyle yaşadığı önemli bir ayrılık ve sonra tekrar ona kavuşmaya verdiği tepkiyi açıklama çabaları sonucu ortaya çıkmıştır. Bağlanma konusunda önemli bağlanma tarzı farklılıkları mevcuttur. Güvenli insanların, tehditlerle karşılaşması sevgi, destek ve rahatlık ile ilgili pozitif düşüncelere erişimi artırırken, kaygılı insanlar bu karşılaşmalara red, ayrılık ve terk edilme ile ilgili sıkıntı verici düşüncelerin eşzamanlı artması ile tepki verirler. İlâveten, kaygılı insanların bağlanma ile ilgili düşünce ve endişeleri, dış bir tehdit olmadığı zaman bile, zihinsel olarak sürekli erişilir durumda iken, kaçınan insanlar bağlanma ile ilgili endişeleri bastırır gibi görünmekte ve ayrılık ile ilgili düşünceler aktive edildiği zaman, bağlanma temsillerinin aktivasyonunu engellemektedirler (Bifulco ve Thomas, 2013; Bowlby, 1982; Shaver ve Mikulincer, 2005).

Duyguları düzenleme kuramı olarak da bilinen bağlanma kuramında bebek ile bebeğe erken yaşta bakım veren kişi arasında oluşan etkileşim ve iletişim modelleri gelişimde büyük öneme sahiptir. Çünkü bu modeller kişinin kendini ve dünyayı adlandırmasında etkili olduğundan dolayı kişilik gelişimi ileride oluşabilecek psikopatolojiler üzerinde belirleyici olabilmektedir. Aleksitimi genelleşmiş bir duyu bozukluğu olarak nitelendirilir. Bu durum kişinin duygularının tanımlanmasında ve söze dökülmesinde; duyguların bilişsel olarak işlenmesi ve düzenlenmesindeki eksikliklerle belirlenir. Aleksitimi empati bozukluğu gibi kişilerarası eksikliklerle de ilişkilidir (Bird ve Viding, 2014; Çalışır, 2009; Grynberg, Luminet, Corneille, Grezes ve Berthoz, 2010; Guttman ve Laporte, 2002; Larsen, Brand, Bermond ve Hijman, 2003).

Duyguları tanımlama, anlama ve düzenleme erken dönemdeki etkileşimlerden ve bağlanmadan etkilenmektedir. Bebeklik çağında ve çocuklukta bağlanma stilleri üzerine yapılan araştırmalar, esas bakıcının çocuğun duygusal durumlarına duyarlılığı, çocuğun herhangi üzücü bir olay karşısında duyu durumunu düzenlemede ve diğer insanlarla ilişki kurmayı öğrenmesinde önemli bir belirleyicisi olduğunu doğrulamıştır. Çünkü erken çocuklukta yaşanan duygusal gelişimi olumsuz etkileyen çocukluk çağı travmatik yaşantılar ve ilişkiler sonucu güvensiz bağlanma stillerinin aleksitimi oluşumuna zemin hazırladığı belirtilmektedir. Dolayısıyla yetişkinlerde aleksitimi ile güvensiz bağlanma stilleri (endişeli bağlanma, kaçınmacı tarz bağlanma ve korkulu tarz bağlanma) arasında ilişkili bulunmuştur (Mousavi ve Alavinezhad, 2016; Şenkal ve Işıklı, 2015; Oktay ve Durak-Batıgün, 2014; Montebanocchia, Codispotib, Baldaroa ve Rossia, 2004). Benbaum ve arkadaşları (1994) çocuklar açısından aile faktörleri ve aleksitimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Buna göre güvensiz fiziksel ve duygusal şartlar altında kalan ve duyguları göz ardı edilen çocukların duyguları konusunda kararsızlık yaşadıkları ve duyguları ile yüzleşmeyi öğrenemedikleri tespit edilmiştir (Akt: Mousavi ve Alavinezhad, 2016). Carpenter ve Cheung Chun (2011), çocukluk travmaları, aleksitimi, bağlanma ve takıntılar üzerine yaptıkları araştırmalarında kaçınan bağlanma ile takıntı davranışların ciddiyeti ve oranı konusunda aleksitimin önemli derecede rol oynadığını belirten bulgular elde etmişleridir. Ayrıca alan-yazında aleksitimide bağlanma ile ilişkili farklılıkları inceleyen çalışmalarda kaygılı bağlanma biçiminin aleksitimik eğilimin yordayıcısı olduğundan söz edilmektedir (Şenkal ve Işıklı, 2015).

Aleksitimik kişilik yapısındaki bireyleri inceleyen araştırmalarda konunun farklı gruplar arasında ve farklı konular ile ilişkisinin incelendiği görülmektedir. Örneğin Durak-Batıgün ve Büyükhahin (2008), 18-40 yaş aralığında 300 normal bireydeki aleksitimi ile psikolojik belirtiler ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkileri inceledikleri çalışmalarında aleksitimi puanları yüksek olan grupta kaçınmacı ve kaygılı bağlanma puanlarının da yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Erden (2005), çocukluk çağından itibaren ailesinden ayrı yetiştirme yurdunda büyüyen ve ailesinin yanında büyüyen gençler ile yaptığı çalışmasında ailesinden ayrı büyüyen gençlerin aleksitimik ve depresif özellikleri daha fazla gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Şenkal ve Işıklı (2014) ise yaptıkları çalışmalarında lisans öğrencilerinin çocukluk çağı travmaları ve bağlanma stilleri ile yetişkinlikteki depresyon belirtileri arasındaki ilişkide aleksitiminin aracı rolünü incelemişlerdir. Araştırmadan elde edilen bulgular aleksitiminin bağlanma örüntüleri ile yetişkinlikteki depresif belirtiler arasındaki ilişkide önemli bir değişken olarak ele alınması gerektiğini göstermiştir. Oktay ve Durak Batıgün (2014), bireylerdeki aleksitimi ile bağlanma, kendilik algısı, kişilerarası ilişki tarzları ve öfke arasındaki ilişkileri inceledikleri araştırmalarında aleksitimik bireylerin daha fazla kaygılı ve kaçınmacı, daha az güvenli bağlanma sergilediklerini saptamışlardır. Lumley, Mader, Gramzow, Papineau ve Kate (1996)'in yaptığı bir araştırmada ise aleksitimi ile genel aile yapıları arasındaki ilişkiyi incelenmiş ve duygularının ifade edilmesinde işlevsiz aile yapılarının etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Son yıllarda yürütülen araştırmalarda aleksitimik bulgularının sadece klinik hastalarında değil sağlıklı bireylerde de sıkça görülmesine (Durak-Batıgün ve Büyükhahin, 2008; Koçak, 2005; Oktay ve Durak-Batıgün, 2014; Ünal, 2004) rağmen ülkemizde bu durumun görülebilirliğine yönelik araştırmaların sınırlı sayıda olması dikkat çekici bir konudur. Ayrıca konuyla ilgili yapılan araştırmaların çoğunluğunun da klinik ağırlıklı betimsel araştırmalar oldukları anlaşılmaktadır (Deveci, Demet, Özmen, Özmen ve Hekimsoy, 2005; Özkorumak, Güleç, Kose, Borckardt ve Sayar, 2006; Solmaz, Sayar, Özer, Öztürk ve Acar, 2000). Alan yazında gerek yetişkinlerle gerek çocuklarla bağlanma ve aleksitimi üzerine yapılan araştırmalarda erken çocukluk dönemi ve aile yapılarına yönelik elde edilen bulgular bu araştırmanın çıkış noktasında önemli bir rol oynamıştır. Yapılan bu araştırma ile herhangi bir psikiyatrik tanı almayan normal bireylerde aleksitiminin görülebilir olması ve bağlanma ile olan ilişkisinin, gelişim döneminde farklı deneyimler edinen ve farklı bir grup olan

sokak çocukları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıŐtır. Bu amaç doğrultusunda; “sokak çocuklarının bağlanma stilleri ile aleksitimi düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmıŐtır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, bağlanma stilleri ile aleksitimi arasında ilişki olup olmadığını araŐtırmak için genel tarama modelinin bir alt türü olan iliŐkisel tarama modeli kullanılmıştır. İliŐkisel model, iki veya daha çok değişken arasında ilişki olup olmadığını belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmanın  alıŐma evreni Konya ilindeki sokak çocuklarıdır. Çalışma grubunu basit seçkisiz eleman örnekleme yöntemi ile belirlenen 76 sokak çocuğu oluŐturmuŐtur. Konya ili merkez ilçelerinin farklı caddelerinde oynarken, mendil satarken, dilenirken rastlanılan bu çocuklarla genel bir tanışmanın akabinde araştırmanın amacı ve nasıl uygulanacağına yönelik kısa bir bilgi verilmiŐtir. Gönüllü katılmak isteyenler ile bu araştırma yürütülmüŐtür. Çocukların demografik özelliklerine yönelik bilgi Tablo 1’de verilmiŐtir.

Tablo 1. Çalışma grubuna ait frekans ve yüzelikler

Katılımcı Özellikleri		f	%
Çocuk Yaş	8-9 yaş	16	21,1
	10-11 yaş	33	43,4
	12-13 yaş	27	35,5
Kardeş Sayısı	Tek çocuk	15	19,7
	2 çocuk	11	14,5
	3 çocuk	18	23,7
	4 ve üzeri çocuk	32	42,1
Aile Yapısı	Çekirdek aile	32	42,1
	Geniş aile	27	35,5
	Parçalanmış aile	17	22,4
Çocuğun Okula Devam Durumu	Evet	65	85,5
	Hayır	11	14,5
Çocuğun Çalışma Durumu	Evet	70	92,1
	Hayır	6	7,9

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Çocuklar İçin Aleksitimi Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu, sokak çocuklarının çeşitli değişkenlere göre durumlarını belirlemek için araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Bu formda yaş, cinsiyet ve aile yapısı gibi sorular bulunmaktadır.

Rieffe, Oosterveld ve Terwogt (2006) tarafından geliştirilmiş Çocuklar için Aleksitimi Ölçeği'nin (ÇAÖ) Türkçeye uyarlaması ve geçerlik ve güvenilirlik çalışması Koçak, Karabaoğa ve Baloğlu (2015) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin çeviri ve geri-çeviri çalışması sonucunda ve uzman görüşleri ışığında dil geçerliliğinin yüksek olduğu anlaşılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için yapılan Coranbach alfa iç tutarlılık katsayısı .78 olarak tespit edilmiştir. Çocuklar İçin Aleksitimi Ölçeği'nin üç faktörlü yapıda olduğu doğrulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda Duyguları Tanımlama Güçlüğünün 7 madde (1, 3, 6, 7, 9, 13 ve 14) ile temsil edildiği, Duyguları Açıklama Güçlüğünü 5 madde (2, 4, 11, 12 ve 17) ile temsil edildiği ve Dışsal Yönelimli Düşünme alt boyutunun ise 8 madde (5, 8, 10, 15, 16, 18, 19,20) ile temsil etmektedir. Toplamda 20 maddeden oluşan ölçek 3 dereceli (Yanlış: 0 Bazen Doğru: 1 Sık sık Doğru: 2) Likert tipi maddeden oluşmaktadır.

Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketinin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Sümer ve Güngör (1999) tarafından yapılmıştır. 17 maddeden oluşan ölçeğin iç tutarlılığı 0.82'dir. İÖA'nın altölçeklerine ait iç tutarlık katsayıları ise .27 ile .61 arasında değişmektedir. Ölçekte korkulu, kayıtsız, güvenli ve saplantılı bağlanma olmak üzere 4 farklı derecede değerlendirme yapılmakta ve ölçekteki her madde 1-7 arasında puanlanmaktadır. Korkulu bağlanmayı gösteren sorular (1, 4, 9, 14); kayıtsız bağlanmayı gösteren sorular (2, 5, 12, 13, 16); güvenli bağlanmayı gösteren sorular (3, 7, 8, 10, 17); saplantılı bağlanmayı gösteren sorular (6, 11, 15, 18)'dir. Ölçekte yer alan bir madde (5. madde) 18. madde olarak aynen girilir. Çünkü hem saplantılı hem de kayıtsız bağlanma stili için kullanılmaktadır. Ölçekteki ters maddeler 5, 7, 17. maddelerdir. Güvenli bağlanma boyutu dışındaki etkenlerde puan artışı sağlıklı bağlanmayı göstermektedir. Ölçekten toplam puan elde edilmemekte, faktör puanları değerlendirilmektedir. Alan yazında söz konusu ölçek yetişkinler için kullanılabildiği gibi çocuklar için de kullanılabileceğini belirten araştırmalar (Karabaoğa, 2011; Karakuş, 2012; Keskin ve Çam, 2008) yer almaktadır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada, bağlanma stilleri ile aleksitimi arasında ilişki olup olmadığının araştırılması amacıyla SPSS kullanılarak kanonik korelasyon analizi yapılmıştır. Kanonik korelasyon analizi, her birinde en az iki değişken bulunan iki veri seti arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla kullanılmaktadır (Bordens ve Abbott, 2011). Kanonik korelasyon analizinin genel şeması Şekil 1’de gösterilmiştir.

BULGULAR

Bu araştırmada bağlanma stilleri seti ile aleksitimi setindeki değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için kanonik korelasyon analizi yapılmıştır. Bağlanma stilleri seti güvenli, korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanma boyutlarından oluşmaktadır. Aleksitimi seti ise duyguları tanımlama güçlüğü, duyguları açıklama güçlüğü ve dışsal yönelimli düşünme boyutlarından oluşmaktadır.

Araştırmada bağlanma stilleri ve aleksitimi veri setleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla uygulanan kanonik korelasyon analizi sonucunda üç kanonik fonksiyon elde edilmiştir. Bu fonksiyonlara ait öz değerler ile kanonik korelasyon değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Kanonik korelasyon değerleri

Kanonik Fonksiyon	<i>r_c</i> (kanonik korelasyon)	<i>r_c²</i> (paylaşılmış varyans-özdeğer)	χ^2	<i>df</i>	<i>p</i>	Wilks Λ (açıklanmayan varyans)
1	.71	.50	182.848	12	0.00	.416
2	.41	.17	140.000	6	0.04	.834
3	.00	.00	-	-	-	1.00

Tablo 2’deki bulgulara göre, birinci kanonik fonksiyona ilişkin kanonik korelasyon değeri .71’dir. Buna göre, ilk kanonik fonksiyonda bağlanma stilleri ve aleksitimi veri setleri % 50’lik bir varyans paylaşmaktadır. İkinci kanonik korelasyonda, ilk kanonik fonksiyonda dikkate alınmayan ve iki kanonik değişken arasındaki maksimum ilişkiyi ortaya koyan kanonik korelasyon değeri hesaplanmaktadır. İkinci kanonik fonksiyon için hesaplanan bu değer .41 olup

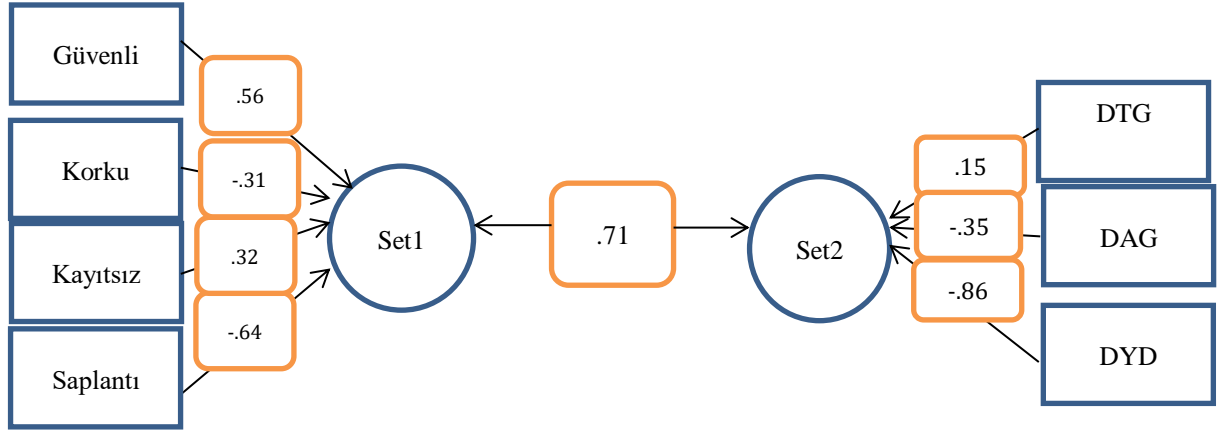
buna göre bağlanma stilleri ve aleksitimi veri setleri ikinci kanonik fonksiyonda % 17'lik bir varyans paylaşmaktadırlar. İlk iki kanonik fonksiyonda bağlanma stilleri ve aleksitimi veri setlerinin paylaştıkları ortak varyansın çıkarılmasından sonra üçüncü kanonik fonksiyona ait kanonik korelasyon değerinin .004 olduğu görülmektedir. Buna göre, veri setlerinin paylaştıkları ortak varyans sıfıra yakındır. Analiz bulgularına göre birinci ve ikinci fonksiyonlarda kanonik korelasyon değerleri anlamlı bulunmuştur ($p < .05$).

Kanonik korelasyon analizinde cevaplanması gereken bir diğer soru da, veri setlerinde yer alan değişkenlerin kanonik değişkenler arasındaki ilişkiye nasıl bir katkı sağladığı ile ilgilidir. Değişkenlerin buldukları veri seti ile paylaştıkları varyansın önemli olup olmadığının tespitinde .45 değeri ölçüt olarak alınmaktadır. Buna göre, .45 ve üzerindeki rs değerlerine sahip değişkenlerin buldukları veri setine katkılarının önemli olduğu söylenebilir. Bu ölçüt faktör analizinde .45 ve üzerinde faktör yüküne sahip olan maddelerin oldukça iyi maddeler olarak kabul edilmesi yargısından yola çıkılarak belirlenmiştir (Sherry ve Henson, 2005). Bulguların sunumunda, kanonik fonksiyonlara ait standardize edilmiş katsayılar “Sek” şeklinde, yapısal katsayılar “rs” şeklinde gösterilmiştir. Birinci ve ikinci kanonik fonksiyondaki rs^2 değerlerinin toplanmasıyla bu değişkenlerin buldukları veri seti ile paylaştıkları ortak varyansın kanonik modelde ne kadar olduğu belirlenmektedir. Belirlenen bu değer “h²” şeklinde gösterilmektedir.

Tablo 3. Kanonik fonksiyon değişkenleri ve veri setleri

Değişkenler	1. Kanonik Fonksiyon			2. Kanonik Fonksiyon			
	Sek	rs	rs ² (%)	Sek	rs	rs ² (%)	h ² (%)
Güvenli	.681	.558	.311	-.157	-.306	.093	.40
Korkulu	- .547	-.314	.098	.342	.705	.497	.60
Kayıtsız	- .130	.315	.099	-.500	-.697	.485	.58
Saplantılı	.768	.637	.405	.553	.655	.429	.83
DTG	- .079	.145	.021	.950	1.130	1.276	1.30
DAG	- .548	-.348	.121	.216	-.381	.145	.27
DYD	- .958	-.856	.732	.073	.126	.015	.75
			50.126			16.464	

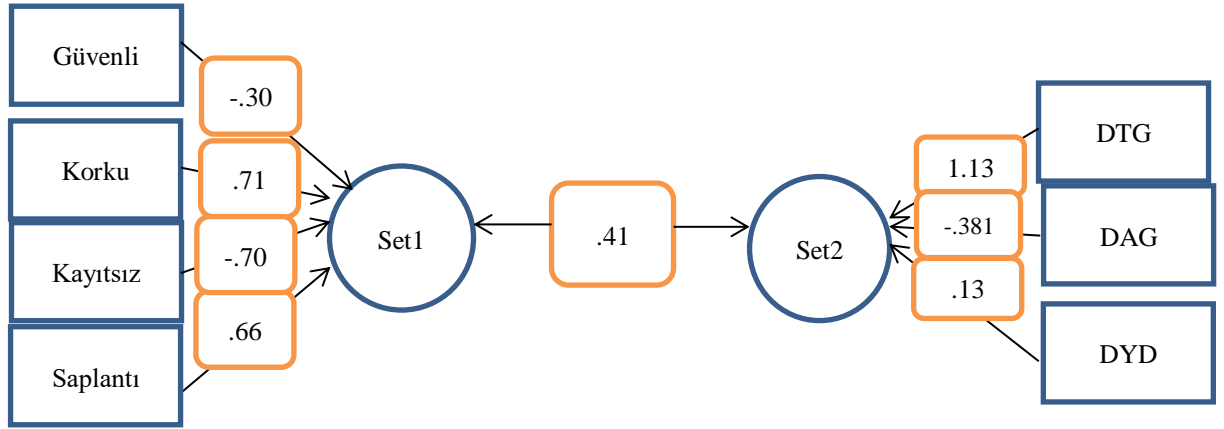
Birinci kanonik fonksiyona ilişkin yapısal katsayılar ile bu fonksiyon için kanonik korelasyon katsayısı Şekil 1’de ayrıca gösterilmiştir.

Şekil 1. Kanonik fonksiyona ait yapısal katsayılar ile kanonik korelasyon değeri

Şekil 1'deki bulgulara göre, birinci kanonik fonksiyonda katkıları .45'in üzerinde olan değişkenlerin veri setine olan katkısının diğerlerine göre daha önemli olduğu söylenebilir. Bu durumda güvenli ve saplantılı bağlanma set 1 için, dışsal yönelimli düşünme set 2 için önemi diğer değişkenlerden daha fazladır. Kanonik korelasyon analizinden elde edilen kanonik fonksiyonlarda, buldukları veri setine anlamlı katkı sağlayan (.45 veya üzerinde yapısal katsayıya sahip olan) değişkenlerin işaretlerine bakılarak bu değişkenler arasındaki ilişkinin yönü belirlenebilmektedir (İlhan, Çetin, Öner-Sünkür ve Yılmaz, 2013). Bağlanma stilleri setine ait saplantılı bağlanma ve aleksitimi veri setine ait dışsal yönelimli düşünme yapısal katsayıların anlamlı olduğu birinci kanonik fonksiyonda her iki değişkeninin işareti negatiftir. Buna göre saplantılı bağlanma ve dışsal yönelimli düşünme değişkenleri arasında aynı yönlü bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

İkinci kanonik fonksiyona ilişkin yapısal katsayılar ile bu fonksiyon için kanonik korelasyon katsayısı Şekil 2'de ayrıca gösterilmiştir.

Şekil 2. Kanonik fonksiyona ait yapısal katsayılar ile kanonik korelasyon değeri

Şekil 2'deki bulgulara göre, birinci kanonik fonksiyonda katkıları .45'in üzerinde olan değişkenlerin veri setine olan katkısının diğerlerine göre daha önemli olduğu söylenebilir. Bu durumda korkulu, kayıtsız, saplantılı bağlanma Set 1 için, duyguları tanımada güçlük Set 2 için önemi diğer değişkenlerden daha fazladır. Bağlanma stilleri setine ait korkulu ve saplantılı bağlanma ve aleksitimi veri setine ait duyguları tanıma güçlüğü yapısal katsayıların anlamlı olduğu ikinci kanonik fonksiyonda her iki değişkeninin işareti pozitifdir. Buna göre korkulu ve saplantılı bağlanma ile duyguları tanıma güçlüğü arasında aynı yönlü bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

Tablo 3'te yer alan birinci ve ikinci kanonik fonksiyona ait rs^2 değerlerinin toplanmasıyla bağlanma stilleri ve aleksitimi veri setlerinin paylaştıkları ortak varyansın ne kadar olduğu belirlenebilmektedir. Buna göre, veri setleri arasında paylaşılan ortak varyans % 67'dir.

TARTIŞMA

Bilişsel süreçler ve bu süreçlerin düzenlenmesindeki eksikliklerle ilişkili bir özellik olan aleksitiminin (Luminet, Vermeulen, Demaret, Taylor ve Bagby, 2006), güvensiz bağlanma ile ilişkili (Bateman ve Fonagy, 2004; Picardi vd., 2003; Picardi, Toni ve Caroppo, 2005; Thorberg, 2011; Troisi, D'Argenio, Peracchio ve Petti, 2001) olduğu varsayımı üzerinden yola çıkılan bu çalışmada elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Duyguların birbirine karışmasını ya da keşfedilmesini sağlayan kilit süreçlerden biri, özellikle erken bağlanma ilişkilerindeki açıklık ve geçerliliğidir (Fonagy ve Luyten, 2009). Aleksitimi bebek ve yetişkin bağlanmasını etkileyen birincil bakıcılarla etkileşime yanıt olarak gelişmektedir (Wearden, Cook ve Vaughan-Jones, 2003).

Çocukluk çağında geliştirilen bağlanma stiline yaşam boyu göreceli olarak sabit kaldığına ve hatta nesiller arasında aktarılabilmesine dair güçlü kanıtlar vardır (Montebarocchia, Codispotib, Baldaro ve Rossia, 2004). Bebeklik ve çocuklukta bağlanma stilleri, esas bakıcının çocuğun duygusal durumlarına duyarlılığı ve yanıt verebilirliğinin, çocuğun üzüntü etkilerini düzenlemek ve diğer insanlarla ilişki kurmayı öğrenmesi üzerinde önemli bir belirleyicidir (Tennant, 1988). Aynı zamanda beynin duygusal farkındalık ve duygu düzenlenmesinde rol oynayan bölümlerinin gelişmesinde bebekler ve bakıcıları arasındaki ihmal ve kötüye kullanma olmadan kurulan duygusal etkileşimin kalitesinin büyük önemi bulunmaktadır (Schore, 1996). Sokak çocuklarının içinde buldukları konum ilk olarak ebeveynleri ile olan ilişki yapısını düşündürmektedir. Araştırma bulgularında aleksitimik özellikler gösteren çocukların hem dışa yönelimli düşünmede hem de duyguları tanıma güçlüğü alt boyutlarında saplantılı bağlanma özellikler gösterdikleri belirlenmiştir. Bu sonuç, korkulu ve saplantılı bağlanmanın arttıkça duyguları tanıma güçlüğüne arttığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bu sonuç korkulu ve saplantılı bağlanmanın aleksitimik özelliklerle ilişkili olduğunu öne süren çalışmalarla desteklenmektedir (Craparo, Gori, Petruccelli, Cannella ve Simonelli, 2014; Wearden, Lambertson, Crook ve Walsh, 2005). Başka bir çalışma aleksitimik bireylerin kişilerarası etkileşim tarzının güvensiz bağlanmada görülen soğuk ve sosyal olarak önleyici davranışlarla karakterize olduğunu göstermektedir (Spitzer, Siebel-Jürges, Barnow, Joergen-Grabe ve Freyberger, 2005). Saplantılı

bağlanmada bireyler kendilerini değersiz bulurken diğerlerini olumlu değerlendirmekte bu yüzden diğerlerinin onayı ve kabulünü kazanmaya çalışarak ilişkilerle aşırı meşgul olmaktadırlar (Çalışır, 2009). Sınırlı iletişim ile karşıdaki kişiye yakınlık duyabilme, bir problem karşısında temel sebebi anlamak yerine görünürdeki sebebe odaklanma gibi aleksitimik özellikleri yansıtan çocuklar, aynı zamanda bebeklik dönemindeki ilişkileri ile de yakından ilgili olduğu düşünülen saplantılı bağlanma özellikleri göstermişlerdir. Saplantılı bağlanmada kişinin genel öz yeterlik duygusu ve onaylanma ihtiyacı ön plandadır. Dolayısıyla bu çocukların özgür düşünme ve bireylerle bağımlılık düzeyindeki ilişkileri, kendini sevmeye değer görmezken başkalarını sevmeye değer bulması duygusal yaşamda dışa yönelimli olmaya sebep olduğu söylenebilir. İşlevsel ebeveynlik stillerinin kişilik gelişimi üzerindeki önemine vurgu yapılmaktadır. Olumsuz davranışlara dayanan bir ebeveynlik tarzının aleksitimi de dahil olmak üzere çeşitli psikopatolojik koşulların oluşumunda bir risk faktörü olduğu vurgulanmaktadır (Pellerone, Formica, Hernandez Lopez, Migliorisi ve Granà, 2017). Taylor (2000), bağlanmanın zihinsel göstergesinin araştıran bir çalışmada aleksitiminin dışa yönelimli alt boyutunda güvensiz bağlanmanın oldukça etkili olduğunu savunan araştırma bulgusuna işaret etmektedir.

Aleksitimik özellikler çocukluğunda ayrılık kaygısı yaşamış olan güvensiz bağlanma özelliği gösteren bireylerde daha fazla görülmüştür (Troisi, D'argenio, Peracchio ve Petti, 2001). Güvensiz bağlanma özellikleri gösteren bireyler çevresindeki kişilere karşı güven problemi yaşamakta ve onlarla iletişim kurmakta oldukça zorlanmaktadır. Dolayısıyla gelişimin ilk yıllarında iletişim kurmaktan kaçınan bireyler ileriki dönemlerde duygularını ifade edememe ve/veya bu durumdan kaçınma gibi belirtileri olan aleksitimik özellikler göstermektedir. Sokak çocuklarının içinde buldukları yapı dikkate alındığında bu çocukların aile içinde bağlanma figürlerinden duygularını deneyimle ve ifade etme konusunda yeteri kadar destek alamamaları korkulu ve saplantılı bağlanmanın oluşmasında etkili olduğu düşünülebilir. Çünkü bu çocuklar sokakta yaşamaya başlamadan önceki hayatlarında da sağlıklı bir yetişkinle olumlu bir ilişkiyi tecrübe etmemeleri duygusal gelişimlerinin risk altında olmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle bu çocukların duygularını ifade etmede yaşadıkları tereddüt ve yaşadıkları zorluğa bağlı olarak korkulu ve saplantılı bağlanma durumları, duygusal tutarsızlık duyguları tanıma güçlüğü ile yakından ilişkili olduğu ifade edilebilir (Konuk-Er, 2014). Bu konuda boylamsal bir

araştırma olmamasına rağmen aleksitimi korkulu ve kaçınan bağlanma ile ilişkili bulunmuştur (Troisi, D'argenio, Peracchio ve Petti, 2001). Aktay ise (2014) yaptığı çalışmada korkulu bağlanma tarzına sahip öğrencilerin aleksitimi puanları diğerlerine oranla daha yüksek bulmuştur. Ergün (2008), 14-18 yaş arası ergenlerle yaptığı çalışmada güvenli bağlanma puanlarındaki artışın aleksitimik özelliklerin azalması ile açıklanabileceği bulgusuna ulaşmıştır. Batıgün ve Büyüksahin (2008)'in konuyla ilgili yaptıkları diğer bir çalışmada ise çoğunlukla kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stillerine sahip kişilerin aleksitimik özellikler gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Deborde vd. (2012) 105 katılımcı ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında özellikle korkulu bağlanma gibi güvensiz bağlanma özelliği olan katılımcıların kişilik bozukluğu göstermelerinde aleksitimik özelliklerin önemli bir etkiye sahip olduğunu vurgulamaktadırlar.

Elde edilen bulgular ışığında bağlanma ve aleksitimi arasındaki ilişki düzeylerini belirleyecek farklı örneklem grupları ile karşılaştırmalı çalışmalar yürütülebilir. Ayrıca yapılacak çalışmaların kişinin kendi beyanının yanında görüşmeye dayalı ölçüm tekniklerinin de yararlanarak yürütülmesinin yararlı olacağı önerilebilir. Detaylandırılmış demografik özellikler ile de daha geniş bir çalışma grubundaki çocukların aleksitimik özellikleri incelenebilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Rukiye Konuk Er Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim dalında yüksek lisans ve doktora programını tamamladı. 2013 yılından itibaren Necmettin Erbakan Üniversitesi Özel Eğitim Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Erken çocuklukta özel eğitim, çocuk gelişimi, aile eğitimi ve çocuk ihmal ve istismar konularında çalışmaları bulunmaktadır.

Çağla Girgin Büyükbayraktar Yazar yüksek lisans ve doktora programını Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dalında tamamladı. Halen Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda doktor öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Yazarın aile danışmanlığı, iletim ve engelli eğitimi konularında çalışmaları bulunmaktadır.

Rukiye Konuk Er She completed her master's and doctoral degrees in the Department of Child Development and Education, Institute of Social Sciences, Selcuk University. She has been working as an assistant professor at Necmettin Erbakan University Special Education Department since 2013. She has studies on early childhood special education, child development, family education and child neglect and abuse.

Çağla Girgin-Büyükbayraktar Author has completed her Master Degree and PhD at Necmettin Erbakan University as psychological counseling and guidance. She is still at Selcuk University Beyşehir Ali Akkanat Applied Science School in department of social work as assistant professor. Her basic subjects can be stated as family counseling, communication and disabled education.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Makalenin kuramsal alt yapısı ve tartışma bölümünde RKE'nin katkıları; verilerin analizinde ve yorumlanmasında ise ÇGB'nin katkıları olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde yazarlar RKE ve ÇGB yapılan çalışmaya eşit derecede katkı yapmışlardır.

The RKE's contribution to the theoretical background and discussion section of the article. ÇGB contributed to the analysis and interpretation of the data. Overall, the authors RKE and ÇGB contributed equally to the study.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

No conflict of interest was reported by the authors.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding support.

Etik Bildirim / Ethical Standards

Yapılan araştırma Helsinki Deklerasyon'u çerçevesince gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak destek vermiştir. Araştırmanın amacı katılımcılara açıklanmış ve onam alınmıştır.

The research was carried out within the framework of Helsinki Declaration. The participants voluntarily supported the research. The purpose of the study was explained to the participants and informed consent was obtained.

ORCID

Rukiye Konuk Er <http://orcid.org/0000-0002-9500-0534>

Çağla Girgin Büyükbayraktar <http://orcid.org/0000-0001-8440-6320>

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2010). Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yönelik hizmet modelinin ve il eylem planlarının değerlendirilmesi raporu, *SHÇEK Genel Müdürlüğü-UNICEF Türkiye*, Ankara.
- Aktay, M. (2014). Üniversite öğrencilerinde aleksitimi ve depresyonun yordayıcısı olarak bağlanma stilleri, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arcan, K. ve Yüce, Ç.B. (2016). İnternet Bağımlılığı ve İlişkili Psiko-Sosyal Değişkenler: Aleksitimi Açısından bir Değerlendirme, *Türk Psikoloji Dergisi*, 31 (77), 46-56.
- Bateman, A.W. ve Fonagy, P. (2004). Mentalization-based treatment of BPD. *Journal of Personality Disorders*, 18 (1), 36-51.
- Bifulco, A., Thomas, G. (2013). *Understanding adult attachment in family relationships research assessment and intervention*. Oxon: Routledge.
- Bilgin, R. (2012). Sokakta çalışan çocukları bekleyen risk ve tehlikeler: diyarbakır örneği, *ZKU Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 79-96.
- Bird, G., ve Viding, E. (2014). The self to other model of empathy: Providing a new framework for understanding empathy impairments in psychopathy, autism, and alexithymia. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 47, 520-532.
- Bordens, K. S. ve Abbott, B. B. (2011). *Research design and methods: A process approach*. New York: The McGraw-Hill Companies.
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss*: Vol. 1. Attachment (2nd ed.). New York: Basic Books.
- Carpenter, L. ve Cheung Chun, M. (2011). Childhood trauma in obsessive compulsive disorder: The roles of alexithymia and attachment, *Psychology and Psychotherapy*, 84 (4), 367-388.
- Craparo, G., Gori, A., Petruccelli, I., Cannella, V. ve Simonelli, C. (2014). Intimate partner violence: Relationships between alexithymia, depression, attachment styles, and coping strategies of battered women. *The Journal of Sexual Medicine*, 11, 6, 1484-1494.
- Çalışır, M. (2009). Yetişkin bağlanma kuramı ve duygulanım düzenleme stratejilerinin depresyonla ilişkisi, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 240-255.
- Deborde, A.S., Miljkovitch, R., Roy, C., Bigre, C.D., Pham-Scottez, A., Speranza, M. ve Corcos, M. (2012). Alexithymia as a Mediator Between Attachment and the Development of Borderline Personality Disorder in Adolescence, *Journal of Personality Disorder*, 26 (5), 676-688.
- Deveci, A., Demet, M. M., Özmen, B., Özmen, E. ve Hekimsoy, Z. (2005). Obez hastalarda psikopatoloji, aleksitimi ve benlik saygısı. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 6, 84-91.
- Durak-Batgün, A. ve Büyükşahin, A. (2008). Aleksitimi: Psikolojik belirtiler ve bağlanma stilleri, *Klinik Psikiyatri*, 1, 105-114.
- Ekman, P. (2003). *Emotions revealed*, New York: Times Books.
- Erden, D. (2005). Farklı yetişme koşullarının aleksitimi, depresyon ve psikiyatrik belirtilerle ilişkisi, *Klinik Psikiyatri*, 8, 60-66.

- Ergün, H. (2008). 14-18 Yaş arası ergenler ve ebeveynlerinde aleksitimik özellikler, ebeveyn tutumları, bağlanma ve bağımlılık, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Fonagy, P. ve Luyten, P. (2009). A developmental, mentalization-based approach to the understanding and treatment of borderline personality disorder. *Development and Psychopathology*, 21, 1355-1381. doi:10.1017/S0954579409990198
- Grynberg, D., Luminet, O., Corneille, O., Grezes, J. ve Berthoz, S. (2010). Alexithymia in the interpersonal domain: A general deficit of empathy? *Personality and Individual Differences*, 49, 845-850.
- Griffiths, P.E. (2017). Emotions, (Eds. William Bechtel, George Graham). In a companion to cognitive science, Wiley Online Library.
- Griffin, D. ve Bartholomew, K. (1994). Metaphysics of Measurement: The Case of Adult Attachment. In K. Bartholomew, ve D. Perlman (Eds.), *Advances in Personal Relationships*, Vol. 5: Attachment Processes in Adulthood (pp. 17-52). London: Jessica Kingsley.
- Guttman, H. ve Laporte, L. (2002). Alexithymia, empathy, and psychological symptoms in a family context. *Comprehensive Psychiatry*, 43, 448-455.
- Güngör, M. (2009). Eğitim hakkı ve sokakta yaşayan/çalışan çocuklar: mersin ili örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 1, 28-42
- İlhan, M., Çetin, B., Öner-Sünkür, M., ve Yılmaz, F. (2013). Ders çalışma becerileri ile akademik risk alma arasındaki ilişkinin kanonik korelasyon ile incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 123-146.
- Keskin, G. ve Çam, O. (2008). Ergenlerin ruhsal durumları ve anne baba tutumları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 9 (3), 139-147.
- Karakuş, Ö. (2012). Ergenlerde bağlanma stilleri ve yalnızlık arasındaki ilişki, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 23(2), 33-46.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karaboğa, M. (2011). Çocuklarda bağlanma stilleri ve benlik saygısının aleksitimi üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Keskin, G. ve Çam, O. (2008). Ergenlerin ruhsal durumları ve anne baba tutumları ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 9 (3), 139-147.
- Koçak, R. (2002). Aleksitimi: Kuramsal çerçeve tedavi yaklaşımları ve ilgili araştırmalar, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35 (1-2), 183-212.
- Koçak, R. (2005). Duygusal ifade eğitimi programının üniversite öğrencilerinin aleksitimi ve yalnızlık düzeylerine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3, 23, 29-45.
- Koçak, R., Karaboğa, M. ve Baloğlu, M. (2015). Çocuklar için aleksitimi ölçeği (ÇAÖ) türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *turkishstudies international periodical for the languages, literature and History of Turkish or Turkic*, 10/11, 1023-1036.
- Konuk Er, R. (2014). *Aile refahı ve koruma*, Edt: S.Sunay Yıldırım Doğru, Ankara: Eğiten Kitap.

- Larsen, J., Brand, N., Bermond, B. ve Hijman, R. (2003). Cognitive and emotional characteristics of alexithymia: A review of neurobiological studies, *Journal of Psychosomatic Research*, 54, 533-541.
- Lumley, M.A., Mader, C., Gramzow, J., Papineau, Kate B.A. (1996). Aleksitimi karakteristiklerine ilişkin aile faktörleri, *Psikosomatik Tıp*, 58 (3), 211-216.
- Luminet, O., Vermeulen, N., Demaret, C., Taylor, G. J. ve Bagby, R. M. (2006). Alexithymia and levels of processing: Evidence for an overall deficit in remembering emotion words. *Journal of Research in Personality*, 40, 713-733.
- Mattila, A.K., Poutanen, O., Koivisto, A.M., Salokangas, R.K.R. ve Joukamaa, M. (2007). Alexithymia and life satisfaction in primary healthcare patients, *Psychosomatics*, 48, 523-529.
- Montebarocia, O., Codispotib, M., Baldaroa, B. ve Rossia, N. (2004). Adult attachment style and alexithymia, *Personality and Individual Differences*, 36, 499-507.
- Mousavi, M. ve Alavinezhad, R. (2016).** Relationship of alexithymia to adult attachment styles and self-esteem among college students, *Journal of Psychiatry and Psychiatric Disorders*.
- Oktay, B. ve Durak-Batıgün, A. (2014). Aleksitimi: bağlanma, benlik algısı, kişilerarası ilişki tarzları ve öfke, *Türk Psikoloji Yazıları*, 17 (33), 31-40.
- Öztürk, M. (2007). Sokakta çalışan ve suç işlemiş çocukların toplumsal ve bireysel uyum ve davranış bozukluklarının ölçülmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özkoramak, E., Güleç, H., Kose, S., Borckardt, J. ve Sayar, K. (2006). Depresyon hastalarında tıp dışı yardım arama davranışı: aleksitimi bir etken olabilir mi? *Klinik Psikiyatri*, 9, 161-169.
- Parker, J. D. A., Wood, L. M., Bond, B. J. ve Shaughnessy, P. (2005). Alexithymia in young adulthood: a risk factor for pathological gambling. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 74 (1), 51-55.
- Pellerone, M., Formica, I., Hernandez Lopez, M., Migliorisi, S. ve Granà, R. (2017). Relationship between parenting, alexithymia and adult attachment styles: a cross-national study in Sicilian and Andalusian young adults, *Mediterranean Journal of Clinical Psychology*, 5(2), 2282-1619.
- Picardi, A., Pasquini, P., Cattaruzza, M. S., Gaetano, P., Melchi, C.F., Baliva, G., Camaioni, D., Tiago, A., Abeni, D. ve Biondi, M. (2003). Stressful life events, social support, attachment security and alexithymia in vitiligo. *Psychother Psychosom*, 72, 150-158.
- Picardi, A., Toni, A. ve Caroppo, E. (2005). Stability of alexithymia and its relationships with the 'Big Five' factors, temperament, character, and attachment style. *Psychother Psychosom*, 74, 371-378. DOI: 10.1159/000087785
- Polat, O. (2009). Sokak Çocukları, <http://www.sokakcocuklari.net>.
- Rieffe, C., Oosterveld, P., ve Terwogt, M. (2006). An alexithymia questionnaire for children: Factorial and concurrent validation results, *Personality and Individual Differences*, 40, 123-133.
- Schore, A. N. (1996). The experience-dependent maturation of a regulatory system in the orbital prefrontal cortex and the origin of developmental psychopathology. *Devel Psychopath*, 8, 59-87.

- Shaver, P. R. ve Mikulincer, M. (2005). Attachment theory and research: Resurrection of the psychodynamic approach to personality, *Journal of Research in Personality*, 39, 22-45.
- Sherry, A. ve Henson, R.K. (2005): Conducting and interpreting canonical correlation analysis in personality research: A user-friendly primer. *Journal of Personality Assessment*, 84 (1), 37-48.
- Sifneos, P. E. (1975). Problems of psychotherapy of patients with alexithymic characteristics and physical disease. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 26, 65-70.
- Spitzer, C., Siebel-Jürges, U., Barnow, S., Joergen-Grabe, H. ve Freyberger, H. J. (2005). Alexithymia and interpersonal problems. *Psychother Psychosom*, 74, 240-246. DOI: 10.1159/000085148
- Solmaz, M., Sayar, K., Özer, Ö. A., Öztürk, M. ve Acar, B.(2000). Sosyal fobi hastalarında aleksitimi, umutsuzluk ve depresyon: kontrollü bir çalışma. *Klinik Psikiyatri*, 3, 235-241.
- Strongman, K.T. (2003). *The psychology of emotion* (Fifth edition) England: John Willey ve Sons.
- Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin türk örneklemini üzerinde psikometrik değerlendirilmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma, *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Şaşıoğlu, M., Gülöl, Ç. ve Tosun, A. (2013). Aleksitimi Kavramı, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 5(4), 507-527.
- Şener, S. ve Serdar, M. (2015). Sokak çocukları problemi ve bu probleme yönelik uygulanan politikalar (Türkiye -Hindistan örneği), *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 45, 104-117.
- Şenkal, İ. ve Işık, S. (2015). Çocukluk çağı travmalarının ve bağlanma biçiminin depresyon belirtileri ile ilişkisi: aleksitiminin aracı rolü, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26.
- Taylor, G.J. (2000). Recent developments in alexithymia theory and research, *The Canadian Journal of Psychiatry*, 45 (2), 134-142.
- Tennant, C. (1988). Parental loss in childhood: it's effect in adult life, *Archives of General Psychiatry*, 45, 1045-1050.
- Tepeli-Temiz, Z. (2018). Bir sınıflandırma çalışması: aleksitimik belirtiler ve bağlanma örüntüleri, *Medeniyet Araştırmaları Dergisi*, 3 (5), 21-42.
- Thorberg, F. A., Young, R. M., Sullivan, K. A., Lyvers, M., Hurst, C., Connor, J. ve Feeney, G. (2011). Attachment security and alexithymia in a heavy drinking sample. *Addiction Research & Theory*, 19(6), 566-570, DOI: 10.3109/16066359.2011.580065
- Troisi, A, D'argenio, A., Peracchio, F. ve Petti, P. (2001). Insecure attachment and alexithymia in young men with mood symptoms. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 189(5), 311-316.
- Ünal, G. (2004). Bir grup üniversiteli gençte çekingenlik, aleksitimi ve benlik saygısının değerlendirilmesi. *Klinik Psikiyatri*, 7, 215-222.
- Wearden, A., Cook, L. ve Vaughan-Jones, J. (2003). Adult attachment, alexithymia, symptom reporting, and health-related coping. *Journal of Psychosomatic Research*, 55, 341-347.

- Wearden, A. J., Lambertson, N., Crook, N. ve Walsh, V.(2005). Adult attachment, alexithymia, and symptom reporting: An extension to the four category model of attachment. *Journal of Psychosomatic Research*, 58, 3, 279-288.
- Yalçın, B. (2010). Üniversite öğrencilerinin duygularını ifade edebilmelerinin aleksitimi ve psikolojik ihtiyaçlarına göre incelenmesi, *Doktora Tezi*, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Zareia, J. ve Besharatb, M. A. (2010). Alexithymia and interpersonal problems. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5, 619-622.
- Zeytinoglu, S.(1999). Sağlık, sosyal hizmet, hukuk ve eğitim alanlarında çalışanların Türkiye’de çocuk istismarı ve ihmali sorunu ile ilgili görüşleri., Edt: E. Konanç, İ. Gürkaynak, A. Egemen, Çocuk İstismarı ve İhmali. Ankara: Çocuk İstismarı ve İhmali Önleme Derneği.

Extended Abstract

Introduction: The concept of alexithymia which has been translated into Turkish as “a lack of a lexicon for describing feelings” is the difficulty in noticing, naming and verbalizing emotions, the difficulty in distinguishing bodily sensations, and a lack of empathy (Tepeli Temiz, 2018; Arcan and Yüce, 2016; Şaşıoğlu, Gülol and Tosun, 2013; Yalçın, 2010; Koçak, 2002). In order to develop a positive sense of self, identifying and verbalizing emotions are quite significant for the development and continuity of relationships. According to the attachment theory which is accepted to be an emotion regulation theory, the models occurring by means of the interaction in early period between a primary caregiver and an infant is effective on how an individual makes sense of himself/herself and the world (Çalışır, 2009). It is stated that insecure attachment styles which are the result of traumatic experiences and relationships in childhood affecting emotional development in early childhood negatively establish a ground for alexithymia (MousaviveAlavinezhad, 2016; Şenkal and Işıklı, 2015; Oktay and Durak-Batugün, 2014; Montebarracca, Codispoti, Baldaro, Rossia, 2004). The findings related to early childhood period and family structures obtained in the researches in the literature conducted on attachment and alexithymia in both adults and children played a significant role in the starting point of this research. In the conducted research, the purpose was to investigate the effect of the relationship between alexithymia which might be observed in normal individuals not receiving any psychiatric diagnoses and attachment on street children who form a different group and gain different experiences in the development period. In parallel with this purpose, an answer to the question “Is there a relationship between attachment styles and alexithymia levels of street children?” was sought.

Method: In this research, relational survey model was used in order to research whether there is a relationship between attachment styles and alexithymia. The study population of the research included 76 street children from the central districts of Konya Province. The distribution of the children in the study population by age included 16 children in 8-9 age range, 33 children in 10-11 age range, 27 children in 12-13 age range. In the distribution by family structures, there were 32 children (42,1%) in the nuclear family type, 27 children (35,5%) in the extended family type and 17 children (22,4%) in the fragmented family type. The data were collected by using Toronto Alexithymia Scale, Attachment Styles Scale and personal information form. In the analyses of the data, canonical correlation analysis was done using SPSS.

Results: In this research, the purpose was to reveal the relationship between the variable of attachment styles including secure, fearful, preoccupied and dismissive-avoidant variables and alexithymia including the variables of difficulty identifying feelings, difficulty expressing feelings, externally oriented thinking. In the research, three canonical functions were obtained in consequence of the canonical correlation analysis which was applied to investigate the relationship between attachment styles and alexithymia data sets. In the first canonical function where structural coefficients of preoccupied attachment belonging

to the attachment styles set and externally oriented thinking belonging to the alexithymia data set were meaningful, the signs of both variables were negative. Accordingly, it is possible to say that there is the same direction relationship between the variables of preoccupied attachment and externally oriented thinking. This result shows that externally oriented thinking increases when preoccupied attachment increases. In the second canonical function where structural coefficients of fearful and preoccupied attachment belonging to the attachment styles set and difficulty identifying feelings belonging to alexithymia data set were meaningful, the signs of both variables were positive. Accordingly, it is likely to say that there is the same direction relationship between fearful and preoccupied attachment and alexithymia. This result shows that when fearful and preoccupied attachment increases, difficulty identifying feelings increases.

Discussion & Conclusion: The position of street children makes us think of the structure of their relationship with their parents primarily. In the findings of the research, it was determined that children having alexithymic features exhibited preoccupied attachment features in the sub-dimensions of both externally oriented thinking and difficulty identifying feelings. In the preoccupied attachment, while individuals find themselves worthless, they evaluate others positively; therefore they extremely become involved in relationships by trying to get approval and acceptance of others (Çalışır, 2009). Therefore, it is possible to say that free thinking and relationships of these children at the level of addiction, seeing themselves not worth being loved but seeing others worth loving cause them to be externally oriented in their emotional lives. Individuals avoiding communicating in the early years of development exhibit alexithymic features having symptoms such as not being able to express feelings and/or avoiding this situation in future periods. When the environment of street children are taken into consideration, it is assumed that not receiving sufficient support from attachment figures within their families in terms of experiencing and expressing their feelings becomes effective on fearful and preoccupied attachment because these children do not experience a positive relationship with a healthy adult in their previous lives before starting to live in the street, and this situation causes their emotional lives to be under risk. Therefore, it is possible to say that depending on hesitation and difficulty experienced in verbalizing emotions, fearful and preoccupied attachment situations of these children are closely associated with difficulty identifying emotions of emotional incoherence. In the light of the obtained findings, further studies might be conducted with different samples which will determine the levels of the relationship between attachment and alexithymia. Furthermore, it is possible to suggest that in addition to the declaration of individuals, conducting studies which benefit from measurement techniques based on interviews might be useful.